

Czas II wojny światowej dla mieszkańców Lubatowej to okres, którego nigdy nie zapomną. Pozostało wiele śladów z tych, jakże tragicznych czasów. W Lubatowej powstał jeden z pierwszych na tym terenie ruch oporu. Organizatorem ogniwa konspiracyjnego był Michał Zygmunt, młody oficer, który zbiegł z transportu do oflagu. Wraz z księdzem Nalepą, kierownikiem szkoły Józefem Myśką, nauczycielką Zofią Burghartową oraz ppor. Janem Kopcą z Lubatówki i Stanisławem Turkiem zorganizował pierwsze przerzuty na Węgry. Po nawiązaniu łączności z grupą z Miejsca Piastowego konspiratorzy z Lubatowej weszli w skład organizacji Służba Zwycięstwu Polski, a po jej wchłonięciu przez Związek Walki Zbrojnej stali się głównymi organizatorami placówki ZWZ w Dukli (kryptonim "Dalia"). Po aresztowaniu i osadzeniu Zygmunta w Oświęcimiu komendantem placówki został Jan Kopcza (pseudonim "Waldemar"). Placówka ta, obok wcześniejszych przerzutów, zajmowała się gromadzeniem broni, rozbudową siatki konspiracyjnej, ukrywaniem ludzi poszukiwanych przez Niemców - głównie w domach górnej części wsi, przysiółku Doły i Kolonia, akcjami propagandowymi i sabotażowymi. Jedną z takich akcji było wypuszczenie ropy w kopalni "Lubatówka". W Lubatowej obok oddziału ZWZ/AK z inicjatywy Jakuba Stanisza, powstała konspiracja ludowców "Chłostra", przekształcona później w Bataliony Chłopskie. Już w 1940 roku zorganizowano komplety tajnego nauczania w zakresie szkoły podstawowej i średniej. W wiosce zorganizowano schronienie dla jeńców radzieckich, którzy uciekli z obozu pod Rymanowem, dla Polaków wypędzonych z Wielkopolski i Śląska, a także dla partyzantów z oddziału OP-11 dowodzonego przez Józefa Czuchrę (pseudonim "Orski") wracającego z akcji "Łańcuch" na słowacką placówkę graniczną w Čertižném. Ścigający partyzantów żołnierze niemieccy w odwecie zastrzelili dwóch mieszkańców Lubatowej: Stanisława Frankiewicza, u którego oddział kwaterował oraz Błażeja Zajęca - komendanta warty wiejskiej. W 1944 roku po czerwcowym zamachu partyzantów na Paula Diebala, krwawego komendanta Schutzpolizei w Dukli, Niemcy w akcji pacyfikacyjnej aresztowali i zamordowali 1 lipca w Lesie Warzyckim koło Jasła kilkunastu mieszkańców Lubatowej.

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI		ZGINIELI NA POLU CHWAŁY	
ZAMORDOWANI W WARZYCKACH 1.07.1944.		ZGINIELI W RÓŻNYCH MIEJSCACH	
ASZLAR TOMASZ * 1881	BOREK MICHAŁ * 1916 + 1939	ALBRYCHT FRANCISZEK * 1919 + 1944	FRANKIEWICZ STANISŁAW * 1911 + 1943
ASZLAR WŁADYSŁAW * 1922	BOREK JAN * 1924 + 1945	JAKIEŁA JAN * 1915 + 1943	FRANKIEWICZ STANISŁAW * 1911 + 1943
JAKIEŁA PAWEŁ * 1899	MURDZEK MICHAŁ * 1898 + 1939	PERNAŁ PAWEŁ * 1893 + 1944	FRANKIEWICZ STANISŁAW * 1911 + 1943
JASŁOWSKI FELIKS * 1897	MURDZEK JAN * 1915 + 1939	PERNAŁ JULIAN * 1907 + 1943	FRANKIEWICZ STANISŁAW * 1911 + 1943
MASCIERZUCH KAROL * 1909	MURDZEK WŁADYSŁAW * 1921 + 1945	PODŁASZCZAK ANDRZEJ * 1901 + 1941	FRANKIEWICZ STANISŁAW * 1911 + 1943
MASCIERZUCH WAWRZYNIEC * 1906	PERNAŁ WŁADYSŁAW * 1924 + 1945	STAROWIEJSKI FELIKS * 1912 + 1944	FRANKIEWICZ STANISŁAW * 1911 + 1943
MICHALAK WŁADYSŁAW * 1922	ZAJĄC JAN * 1914 + 1945	ZAJĄC BŁAŻEJ * 1900 + 1943	FRANKIEWICZ STANISŁAW * 1911 + 1943
PERNAŁ FRANCISZEK * 1916	ZAJĄC WŁADYSŁAW * 1923 + 1945	ZAJĄC WINCENTY * 1905 + 1944	FRANKIEWICZ STANISŁAW * 1911 + 1943
PERNAŁ STANISŁAW * 1918	ZIMA BRONISŁAW * 1923 + 1945	ZAJĄC JAN * 1878 + 1944	FRANKIEWICZ STANISŁAW * 1911 + 1943
PERNAŁ FRANCISZEK * 1920	ZIMA JOZEF * 1923 + 1945	ZYGMUNT LUKASZ * 1910 + 1944	FRANKIEWICZ STANISŁAW * 1911 + 1943
SROKA STANISŁAW * 1923			
SZCZUREK JAN * 1909			
ZYGMUNT STANISŁAW * 1913			
ZGINIELI W OBOZACH KONCENTRACYJNYCH			
JAKIEŁA STANISŁAW * 1922 + 1943			
STANISZ WALENTY * 1917 + 1943			
TUREK STANISŁAW * 1913 + 1942			
ZIMA FELIKS * 1900 + 1945			
ZIMA ZDZISŁAW * 1927 + 1945			
ZYGMUNT MICHAŁ * 1914 + 1942			
ZYGMUNT WŁADYSŁAW * 1915 + 1944			
ZYGMUNT JAN * 1916 + 1941			

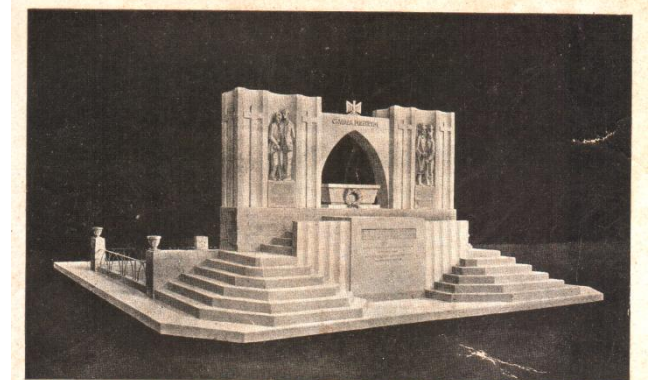
Niedługo po tym tragicznym ciosie mieszkańców Lubatowej objęła kolejna pacyfikacja. Tym razem aresztowano 38 lubatowian, których stracono 24 lipca 1944 roku w Lesie Grabińskim koło Iwonicza. Razem z nimi zastrzelono aresztowanych w tym czasie mieszkańców Iwonicza, Brzostku, Korczyny i innych nierozpoznanych.

ZAMORDOWANI W LESIE GRABIŃSKIM I IWONICZU 24.07.1944.		EKSHUMOWANI I ZŁOŻENI W TYM GROBIE 9.04.1945.	
BOREK JÓZEF * 19.03.1906	RYGLEWICZ STANISŁAW * 9.11.1918	BOREK PAWEŁ * 12.01.1912	RYGLEWICZ JAN * 17.08.1922
BOREK STANISŁAW * 18.05.1914	SOKOŁ WŁADYSŁAW * 17.12.1915	DERYŃNIEWSKI JAKUB * 15.07.1910	STANISZ JULIAN * 10.01.1907
JAKIEŁA MIKOŁAJ * 7.07.1901	STANISZ FERDYNAND * 23.01.1907	JAKIEŁA PAWEŁ * 4.01.1909	TUREK SZYMON * 1910
JAKIEŁA WŁADYSŁAW * 9.03.1913	TUREK BRONISŁAW * 15.09.1903	JASŁOWSKI TADEUSZ * 28.10.1902	TUREK FRANCISZEK * 27.07.1929
JASŁOWSKI JAN * 3.01.1920	ZAJĄC LUDWIK * 4.08.1904	KORZENIOSKI ALEKSANDER * 21.11.1911	ZAJĄC JAN * 2.07.1912
MASŁOWSKI MICHAŁ * 12.09.1909	ZAJĄC STANISŁAW * 22.02.1915	MICHALAK JAN * 23.06.1914	ZAJĄC FRANCISZEK * 3.05.1920
MICHALAK ANDRZEJ * 11.10.1914	ZAJĄC MIKOŁAJ * 20.12.1907	MICHALCZYK SZYMON * 11.11.1895	ZAJĄC JOZEF * 6.07.1912
MURDZEK LUDWIK * 15.08.1901	ZAJĄC JAN * 11.12.1914	MURDZEK KAROL * 13.10.1911	ZAJĄC JAN * 20.03.1915
PERNAŁ IGNACY * 31.07.1904	ZAJĄC JAN * 6.07.1918	PERNAŁ JÓZEF * 18.11.1924	ZAJĄC MIĘCZYSLAW * 14.11.1923
PODŁASZCZAK JAN * 4.02.1918	ZYGMUNT SZYMON * 2.08.1922		

Mieszkańcy Lubatowej nie zatracili ducha patriotyzmu i w dalszym ciągu uczestniczyli w akcjach partyzantkich, m.in. 20 sierpnia 1944 roku przysłużyli się w zdobywaniu Iwonicza-Zdroju i rozbrojeniu placówki niemieckiej. Kolejnym aktem dywersyjnym miejscowego oddziału AK było rozbrojenie taboru niemieckiego i roz-

danie zdobycznych koni mieszkańcom wsi. W tym też czasie przejęto od partyzantów słowackich broń i amunicję, którą przewieziono do Iwonicza-Zdroju. Kolejne wrześnie walki z okupantem na terenie Lubatowej i okolicy wspomogły inne oddziały ruchu oporu, zakwaterowane we wsi i w lesie koło Cergowej - pluton "Boruty", a także kompania "Moreny". Dzięki uderzeniu wojsk IV Frontu Ukraińskiego Lubatowa była już wolna 17 września 1944 roku.

II wojna światowa pochłonęła życie wielu mieszkańców Lubatowej, dlatego też ku ich czci i pamięci, w hołdzie tym, którym zostało odebrane życie, abyśmy mogli cieszyć się wolnością, wystawiono pomnik projektu Stanisława Jakubczyka. (poniżej model pomnika)

Model Pomnika Pomordowanych w Lubatowej, pow. Krosno Proj. St. Jakubczyk

Pomnik postawiony w 1947 roku zawierał dwie tablice ze zdjęciami i nazwiskami poległych w walce lub zamordowanych przez okupanta. (poniżej widok zdjętej tablicy)

Partyzanci z Lubatowej zamordowani w Lesie Grabińskim

Niszczycielskie działanie czasu spowodowało, że tablice ze zdjęciami zastąpiono tablicami (zdjęcia tablic w tekście) z wykazem nazwisk lubatowian poległych i zamordowanych w czasie wojny i okupacji. (poniżej pomnik w 2019 r.)

Pomnik i mogiła zamordowanych w Lubatowej

Niezlomna postawa mieszkańców Lubatowej w czasie II wojny światowej została doceniona przez Radę Państwa PRL i bohaterską miejscowość odznaczono Krzyżem Walecznych, o czym świadczy instalacja umieszczona przy wjeździe do Lubatowej.

Pomnik sławiący bohaterstwo i męczeństwo lubatowian, projektu malarza i rzeźbiarza Stanisława Jakubczyka, syna tej ziemi, przechodził wiele modyfikacji wynikających z degradującego wpływu przyrody oraz konieczności zmian nadających mu godny wygląd.

W 2021 roku dokonano modyfikacji części grobowej z drugiej strony pomnika oraz całego otoczenia. (zdjęcia obok tekstu)

Projekt: Marek Bliżycki

Zdjęcia: Marek Bliżycki, Małgorzata Szybka, Rajmund Boczar

Opracowanie treści na podstawie: www.lubatowa.pl

GMINA IWONICZ-ZDRÓJ

Wydano przy udziale finansowym Gminy

BOHATERSKA LUBATOWA

POMNIK „CHWAŁA POLEGŁYM” POŚWIĘCONY OFIAROM II WOJNY ŚWIATOWEJ

(wygląd w 2021 roku)

